

MERHABA!

Ben Wilhelm Wundt!

Bugün psikolojiyi bir bilim; psikolojik testleri bir ders olarak görüyorsanız benim sayemde!

KAVRAMLARI TANIYALIM

- x Psikoloji?
- x Test?
- x Değerleme / Değerlendirme?

TEST VE DEĞERLENDİRME

- x Çağdaş anlamda psikolojik testler ve değerlendirmenin temeli 20. yüzyılın ilk yarısında Fransa'da atılmıştır.

Alfred Binet
Zeka testlerinin "babası"

TEST VE DEĞERLENDİRME

Psikolojik Değerlendirme

Test, görüşme, durum incelemesi, gözlem vb. araçlar kullanılarak toplanan verileri anlamlı bir biçimde bir araya getirmek

Psikolojik Test

Psikoloji ile ilgili bazı değişkenleri ölçme süreci

TEST	ÖLÇÜT	DEĞERLEME
Bir nitelik ya da beceriye ilişkin (genellikle sayı şeklinde) bir ölçü elde etmek.	<i>HEDEF</i>	Referans bir soruya cevap vermek, bir problemi çözmek ya da değerlendirme araçlarını kullanarak bir karara ulaşmak.
Testler bireysel ya da grup olarak uygulanabilir. Uygulamadan sonra testi yapan kişi test maddelerinden elde edilen puanları toplar.	<i>SÜREÇ</i>	Değerleme tipik olarak bireyseldir. Testlerin aksine bireyin süreç sonunda elde edeceği sonuçtan çok, sürece odaklanır.
Testi yapan kişi anahtar bir role ya da öneme sahip değildir.	<i>DEĞERLENDİRİCİNİN ROLÜ</i>	Değerlemeci uygulanacak testlerin (ve /ya da değerlendirme araçlarının) seçilmesinden tüm değerlendirmelerden çıkarılacak sonuç ve yorumlara kadar tüm süreçte anahtar bir role sahiptir.
Testler tipik olarak testi uygulama, puanlama ve test sonuçlarını yorumlama gibi daha çok teknisyen becerileri gerektirir.	<i>DEĞERLENDİRİCİNİN BECERİSİ</i>	Değerleme, iyi bir eğitim ve bu eğitime dayalı olarak değerlendirme araçlarının seçilmesi, verilerin anlamlı bir biçimde organize edilip bir araya getirilmesi ve bunlardan sonuçlar çıkarabilme (değerleme) becerisi gerektirir.
Testler çıktı olarak bir ya da bir dizi test puanı üretir.	<i>ÇIKTI</i>	Değerleme, tipik olarak bir referans soru kapsamında toplanan, birçok kaynaktan elde edilen verilere dayalı, mantıksal bir problem çözme yaklaşımını gerektirir.

PSIKOLOJİK DEĞERLENDİRMENİN AMAÇLARI

- X Bilişsel yetenekleri, bozukluğun şiddeti, yaşam becerileri gibi bir çok açıdan mevcut durumu tanımlar
- X Danışanlarla tamamen yapılandırılmamış olan etkileşimlerin uzmanlar tarafından kabul edilmesi, reddedilmesi ve değişiklik yapılmasını kolaylaştırır
- X Terapötik ihtiyaçları belirlemek, sorunları vurgulamak, süreçte yapılması muhtemel müdahaleleri belirlemeye yardım eder.

PSIKOLOJİK DEĞERLENDİRMENİN AMAÇLARI

- x Duygusal, davranışsal ve bilişsel bozuklukların ayırıcı tanılarında yardımcı olur
- x Müdahale ya da tedavi sürecini izlemek, başarısını değerlendirmek ve çözüm geliştirmekte yol göstericidir.
- x İstenmeyen durumların tanımlanmasını ve risklerin yönetilmesini kolaylaştırır.
- x Kendi kendine bir terapötik müdahaledir.

PSIKOLOJİK DEĞERLENDİRME ARAÇLARI

PSIKOLOJİK DEĞERLENDİRME ARAÇLARI

- x Testler
- x Görüşme
- x Portfolyo (Ürün dosyaları)
- x Vaka geçmişi verisi (Doküman)
- x Davranışsal gözlem
- x Rol yapma testleri
- x Psikolojik danışma
- x Araç olarak bilgisayarlar
- x Diğer araçlar

TESTLER

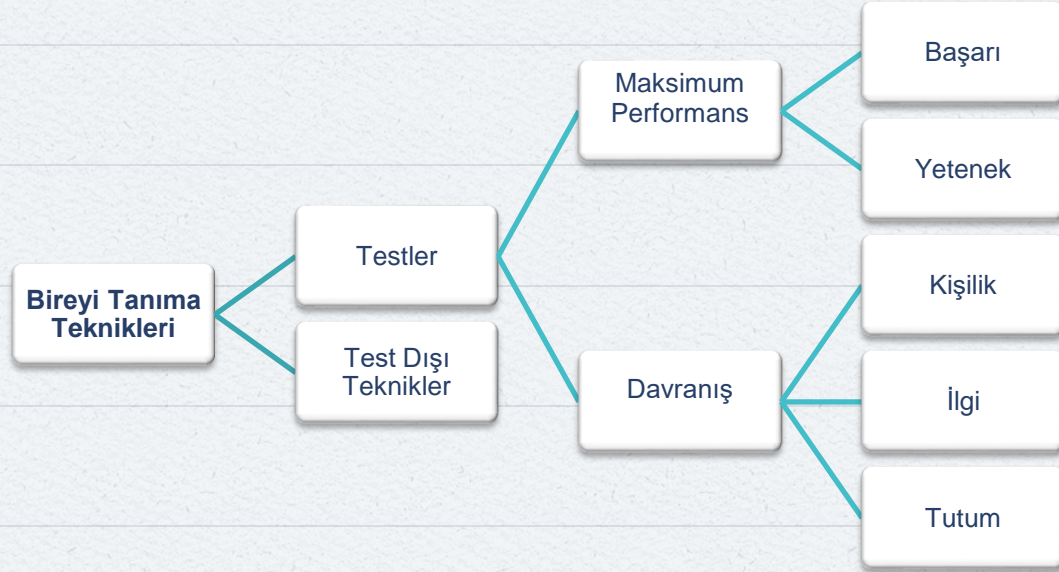
- x Test kavramı en basit haliyle; bir ölçme aracı yada işlemi olarak tanımlanabilir.
- x Psikolojik test; psikolojik değişkenleri ölçmek için geliştirilen araç ve işlemleri ifade eder.

x Psikolojik testler; kapsam, format, uygulama işlemleri, puanlama, yorumlama ve teknik kaliteleri açısından birbirlerinden farklılık gösterirler.

Bireyi Tanıma Tekniklerinin Sınıflandırılması

BUROS Test Merkezinde;

3.500'DEN

Fazla psikolojik test bulunduğunu biliyor muydunuz?

İYİ BİR TEST İÇİN

- x Amaca, duruma, yaşa uygunluk
- x Geçerlik
- x Güvenirlik
- x Objektiflik
- x Standardizasyon
- x Ekonomik ve kullanışlı olma
- x Norm çalışmaları

Psikolojik Testlerin Kullanılmasına İlişkin Etik Kurallar

- Bilgilendirme
- Testin seçimi
- Uygulama
- Gizlilik

TEST DIŐI TEKNİKLER

Gözleme Dayalı Teknikler

Gözlem listeleri, özellik kayıt çizelgesi, anektod kaydı, derecelendirme ölçeği, spesimen kaydı

Etkileşime Dayalı Teknikler

Görüşme, ev ziyaretleri, psikodrama, sosyodrama, drama ve oyun

Kendini Anlatma Teknikleri

Otobiyografi, arzu listesi, cümle tamamlama, zaman cetveli, problem tarama listesi, soru listesi/anket, kime göre ben neyim

Diğer Teknikler

Bibliyoterapi, vak'a incelemesi, vak'a konferansı, toplu dosya

Başkalarının Kanılarına Dayalı Teknikler

Sosyometri, kimdir-bu, sosyal uzaklık ölçeđi

GÖRÜŞME

- x Görüşmede sadece söylenilenlerin kapsamına değil, ne söylendiği ve söyleme biçimleri de dikkate alınır.
- x Diğer bir ifade ile; görüşülen kişinin sözel ve sözel olmayan davranışları değerlendirilir.

- x Sözel olmayan davranışları incelemenin en etkili yolu yüz yüze görüşmedir. Ancak imkan yoksa;
- x Telefonla
- x Video konferans yoluyla da görüşme yapılabilir.

GÖRÜŞME TÜRLERİ

x Yapılandırılmamış

x Yarı-yapılandırılmış

x Yapılandırılmış

PORTFOLYO (ÜRÜN DOSYALARI)

- x Bireyin herhangi bir konudaki gelişimini yansıtan ürünlerin toplandığı dosyalardır.
- x Günümüzde e-portfolyolar kullanılmaktadır.

VAKA GEÇMİŞİ VERİSİ (DOKÜMANLAR)

- x Değerlendirme yapılan kişiyle ilgili kayıtları, arşiv bilgilerini, yazılı, resimli veya başka şekildeki raporları vb. öğeleri kapsar.

BİR SORU!!

Bireylerin sosyal medya paylaşımları vaka geçmişi verisi olarak değerlendirilmeli midir?

DAVRANIŞSAL GÖZLEM

x Belirli koşullar altında bir bireyi ya da olayı izleme ve inceleme yoluyla bilgi toplanmaya yarayan bir tekniktir.

GÖZLEM TÜRLERİ

- x Gelişigüzel
- x Sistemli
- x Katılımlı
- x Katılımsız

Bronisław Kasper Malinowski

PSIKOLOJİK DANIŞMA

ARAÇ OLARAK BİLGİSAYARLAR

- x Testin uygulanması, puanlanması ve yorumlanmasında önemli role sahiptirler.

Yapılan bir araştırmaya göre okulda çalışan psikolojik danışmanların

%44'ÜNÜN

1 lme araçları ve anketleri uygulamada bilgisayar ve interneti "sık sık" kullandığını biliyor muydunuz?

DIĞER ARAÇLAR

x Videolar (Fotoğraf vb. görsel materyal)

x Tıbbi aletler

DEĞERLENDİRME: NEREDE VE NASIL?

DEĞERLENDİRME ORTAMLARI

EĞİTSEL ORTAMLAR

- Beceri testleri
- Başarı testleri
- Tanıma testi

KLİNİK ORTAMLAR

- Zeka testleri,
- Kişilik testleri,
- Nörospikoloji testler

DANIŞMA ORTAMLARI

- Beceri testleri
- Kişilik testleri
- İlgi testleri
- Tutum testleri
- Değer testleri

DEĞERLENDİRME ORTAMLARI

GERIATRİK ORTAMLAR

- Bilişsel, psikolojik, uyum ve diğer fonksiyonları değerlendirme
- Yaşam kalitesi

İŞYERİ VE ASKERİ

- Başarı Testleri
- Tutum Testleri
- İlgi Testleri
- Motivasyon testleri vb.

RESMİ VE ÖRGÜTSEL AKREDITASYON

- Uzmanlık Testleri

DIĞER

- Mahkemelerde
- Program değerlendirmelerinde
- Sağlık psikolojisinde

DEĞERLENDİRME NASIL YAPILIR?

Yapılan test veya ölçme işlemi ne olursa olsun;

- x değerlendirme yapan kişinin değerlemeye nasıl hazırlandığı,
- x değerlendirme puanları ile sonuçlarının nasıl kullanıldığı ve
- x tüm değerlendirme kayıtlarının nasıl korunduğuyla ilgili konularda ortak noktaları olacaktır.

- x Testi uygulamadan önce tüm materyaller hazır olmalıdır.
- x Testi uygulayan kişilerin testin yapılacağı yeri teste uygun ve elverişli hale getirme mecburiyeti vardır.

- x Test uygulanırken, özellikle de bire bir sınavlarda veya küçük grup sınavlarında, sinanan ile sinayan arasındaki *uyum* ciddi ölçüde önemli olabilir.
- x Bu bağlamda, **uyum** sinayan ile sinanan arasındaki çalışma ilişkisi olarak tanımlanabilir.

x Sınanan ile uyum sağlama çabalarının test uygulama talimatlarının hiçbir kuralıyla aykırı düşmemesi önemlidir.

İdeal Olmayan Test Etme Koşulları

ENGELLİ BİREYLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

- x Alternatif değerlendirme uygulanabilir.
- x “**Adaptasyon**” sözcüğü; testin, işlemlerin, durumun ya da bir testle bir başka testin ikamesinin ayarlanması, değerlemenin istisnai gereksinimleri olan bir sınanan için daha uygun hâle getirilmesi olarak tanımlanabilir.

GÜVENİLİR BİLGİ KAYNAKLARI

- x Test Katalogları (Buros vb.)
- x Test Kitapçıkları
- x Referans Kitaplar
- x Dergi Makaleleri
- x Çevrimiçi Veritabanları
- x Diğer Kaynaklar

KAYNAKLAR

X Cohen, R. J., & Swerdlik, M. E. (2013). *Psikolojik test ve değerleme* (E. Tavşancıl, Trans.). Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık.

X Başak, B. E., Uysal, Ö., & Aşıcı, N. (2010). Rehber öğretmenlerin (okul psikolojik danışmanlarının) rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde bilgisayar ve interneti kullanma durumları. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 3(1).

X Yavuzer, Y. & Karataş, Z. (2019) (Ed.). *Psikolojik testler: İlkeler, uygulama ve tanıtım*. Ankara: Pegem Akademi.

